

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Αθήνα, 09/10/2025

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ
ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ**

Δ.Α. Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση»

Μονάδα Α2: Αξιολόγηση και Επιλογή Πράξεων

Ταχ. Δ/ση: Μέρλιν 5
Αθήνα, 10671
Πληροφορίες: Χ. Κουτάδου
Τηλέφωνο: 210 7546665
e-mail: chkoutadou@mou.gr

**ΠΡΟΣ: Διοικητή
Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης
Αναπτυξιακής Μετάβασης**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΘΕΜΑ:

1. Έκδοση της Πρόσκλησης με τίτλο «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης» (Α/Α ΟΠΣ: 19525, Κωδικός 1.1.10.1.) για την υποβολή προτάσεων στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση».

2. Έκδοση της Πρόσκλησης με τίτλο «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας» (Α/Α ΟΠΣ: 18765, Κωδικός 1.1.10.2.) για την υποβολή προτάσεων στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση».

Σχετικά:

1. Η υπ' αριθ. C(2025) 5684 final 11.8.2025 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης C(2022) 3943 για την έγκριση του Προγράμματος "Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027", με την οποία εγκρίθηκε η 1η Αναθεώρηση του Προγράμματος.
2. Η υπ' αριθ. 4434/18-1-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ. ' 20) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για το διορισμό Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, όπως ανανεώθηκε με την υπ' αριθ. 9296 ΕΞ 2025/20.01.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ. ' 16) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
3. Η υπ' αριθ. 653/17-01-2024 (Β' 462) Υ.Α « Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και αντικατάσταση των υπουργικών αποφάσεων υπ' αριθ. 45903/04.05.2022 (Β' 2303) και υπ' αριθ. 25544/21.03.2023 (Β' 1957) » όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθ. 162235/6-11-2024 (Β' 6143)
4. Η υπ' αριθ. 52552/20-05-2022 ΥΑ με θέμα «Τοποθέτηση Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027» (ΑΔΑ: 93ΜΟ46ΜΤΛΡ-ΤΟΣ).
5. Ο από 30.06.2025 εγκεκριμένος προγραμματισμός έκδοσης προσκλήσεων σύμφωνα με το επικαιροποιημένο έντυπο Ε.Ι.1_1 του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου 2021-2027

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

6. Το υπ' αρ. πρωτ. 129898 ΕΞ 2025/ 21-07-2025 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Έγκριση τεύχους εξειδίκευσης υπ' αριθ. 38.1»
7. Η με αρ.πρωτ. 148149/ΕΞ 2025/ΥΠΕΘΟΟ 27/08/2025 απόφαση 9ης Γραπτής Διαδικασίας της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής της δράσης 1.1.10 «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης».
8. Το Α.Π. εισ. ΥΠΕΘΟΟ 166936 ΕΥΚΕ ΧΕ 1242/24-09-2025 μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ «Προγράμματος Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» στην ΕΥΚΕ-ΧΕ, για την αποστολή Σχεδίου Πρόσκλησης με τίτλο «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης».
9. Το από 25-09-2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ΔΑ «Προγράμματος Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» στην ΕΥΚΕ-ΧΕ για την αποστολή Σχεδίου Πρόσκλησης με τίτλο «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης».
10. Το με αρ. πρωτ. 172458 ΕΞ 2025 /ΥΠΕΘΟΟ 02-10-2025/ ΕΥΚΕ-ΧΕ 1242 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης σχετικά την πρόσκληση τίτλο «Διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης» για την υποβολή προτάσεων στο Πρόγραμμα Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», και το συνοδευτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο οποίο αναφέρεται ότι: «...Εφόσον η πρόσκληση της Δυτικής Μακεδονίας θα είναι απολύτως αντίστοιχη με αυτή της Μεγαλόπολης σε όλα τα βασικά σημεία (αντικείμενο, κανόνες επιλεξιμότητας, διαδικασία αξιολόγησης, πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων), η ίδια γνωμοδότηση καλύπτει και τις δύο προσκλήσεις, με κοινό σκεπτικό όσον αφορά τα ζητήματα κρατικών ενισχύσεων...».

Σύμφωνα με τα ως άνω (6 και 7) σχετικά έγγραφα, εγκρίθηκαν το Τεύχος Εξειδίκευσης, η Μεθοδολογία και τα Κριτήρια Αξιολόγησης της δράσης με κωδ. της δράσης 1.1.10 «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης». Η Διαχειριστική Αρχή ΔΑΜ, προχωρά στην έκδοση **δύο (2) Προσκλήσεων, μία για την κάθε περιοχή ΕΣΔΙΜ**, προϋπολογισμού **7.000.000€** έκαστη με διάστημα υποβολής των προτάσεων στο ΟΠΣ, από **15/10/2025 έως 31/12/2025**.

Σε αυτές καλούνται ως **δυνητικοί δικαιούχοι**:

Για τις περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας

- Ερευνητικά Κέντρα του Άρθρου 13Α του Ν. 4310/2014, εκτός της περίπτωσης Β, που να έχουν έδρα ή/και παράρτημα και δραστηριοποιούνται στις περιοχές ΕΣΔΙΜ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (περιοχές παρέμβασης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης)
- Δήμοι, ΟΤΑ Α' βαθμού των περιοχών ΕΣΔΙΜ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, που να έχουν έδρα ή/και παράρτημα και δραστηριοποιούνται στις περιοχές ΕΣΔΙΜ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (περιοχές παρέμβασης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης)
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Για τις περιοχές ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης

- Ερευνητικά Κέντρα του Άρθρου 13Α του Ν. 4310/2014, εκτός της περίπτωσης Β, που να έχουν έδρα

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ή/και παράρτημα και δραστηριοποιούνται στις περιοχές ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης (περιοχές παρέμβασης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης)

- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, που να έχουν έδρα ή/και παράρτημα και δραστηριοποιούνται στις περιοχές ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης (περιοχές παρέμβασης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης)
- Δήμοι, ΟΤΑ Α' βαθμού των περιοχών ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Οι πράξεις θα υλοποιηθούν σύμφωνα με το πλαίσιο RDI ή/και μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 και η μεθοδολογία αξιολόγησης των προτάσεων είναι η **συγκριτική**.

Αντικείμενο των δύο (2) πανομοιότυπων Προσκλήσεων είναι η χρηματοδότηση του σχεδιασμού, της ανάπτυξης και της λειτουργίας Ζωντανών Εργαστηρίων (Living Labs) στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης.

Στόχος είναι η δημιουργία ανοικτών οικοσυστημάτων με βάση το μοντέλο της Τετραπλής Έλικας Καινοτομίας, όπου η επιστημονική κοινότητα, οι επιχειρήσεις, η δημόσια διοίκηση και η κοινωνία των πολιτών συνεργάζονται στη συνδημιουργία, τον πειραματισμό και την αξιολόγηση καινοτόμων τεχνολογιών, υπηρεσιών, προϊόντων και πολιτικών σε πραγματικές συνθήκες. Στο επίκεντρο της δραστηριότητας των Living Labs βρίσκονται οι τελικοί χρήστες - ωφελούμενοι, οι οποίοι συμμετέχουν ενεργά στη συνδημιουργία, στον πειραματισμό και στην αξιολόγηση νέων τεχνολογιών και των εφαρμογών τους, υπηρεσιών, προϊόντων ή πολιτικών σε πραγματικά περιβάλλοντα.

Μέσω της ανάπτυξης ανοικτών εργαστηρίων επίδειξης, συμμετοχικού σχεδιασμού και ανατροφοδότησης, τα Living Labs λειτουργούν ως χώροι όπου νέες ιδέες δοκιμάζονται και προσαρμόζονται στις ανάγκες της κοινωνίας.

Θα παρέχουν υπηρεσίες έρευνας & ανάπτυξης, δυνατότητες δοκιμής και πιλοτικής εφαρμογής προϊόντων, καθώς και εκπαίδευση, επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών και ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας για τις εξελίξεις σε τομείς όπως οι καθαρές τεχνολογίες, η αγροδιατροφή, η έξυπνη γεωργία, η ψηφιακή αγροτεχνολογία, η δημιουργική οικονομία και οι πολιτιστικές βιομηχανίες. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύεται η βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα των τοπικών επιχειρήσεων, εντείνεται το ενδιαφέρον διαβίωσης και εργασίας για περισσότερους επιστήμονες αλλά και νεοφυείς επιχειρήσεις και προάγεται η διαμόρφωση πλαισίου συναντίληψης και συνεργειών, κάτι που θα ευνοήσει την ανάπτυξη νέου παραγωγικού μοντέλου στις περιοχές ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης.

Τα Ζωντανά Εργαστήρια που θα δημιουργηθούν θα είναι άμεσα συνδεδεμένα με τις ανάγκες της Ζώνης Καινοτομίας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και του Κόμβου Βιοοικονομίας Μεγαλόπολης

Θα εστιάσουν, ενδεικτικά, στους κάτωθι τομείς:

Για το ΕΣΔΙΜ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας:

1. Καθαρές Τεχνολογίες – Ενέργεια.
2. Αγροδιατροφή και Οίνος.
3. Οικονομία Ορεινών Όγκων και Λιμνών.

Για το ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

1. Αγροδιατροφή & Μεταποίηση Πρωτογενούς Παραγωγής
2. Βιοτεχνολογία & Καινοτομία Φυσικών Προϊόντων
3. Έξυπνη & Βιώσιμη Γεωργία
4. Ψηφιακή Γεωργία & Αγροτεχνολογία
5. Δημιουργική Οικονομία & Πολιτιστικές Βιομηχανίες

Ομάδες Στόχοι - Ωφελούμενοι είναι ενδεικτικά:

- Υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις στους τομείς της ενέργειας, έξυπνων πόλεων, τεχνητής νοημοσύνης, της βιοοικονομίας, οινοποιίας, αγροδιατροφής, αλιείας, ψηφιακής τεχνολογίας, Δημιουργικής Οικονομίας και Πολιτιστικής Βιομηχανίας, τουρισμού, υγείας κ.ά.
- Νεοφυείς επιχειρήσεις και τεχνοβλαστοί υψηλής έντασης γνώσης
- Νέοι επιστήμονες και επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται ή επιδιώκουν την είσοδο σε καινοτόμους παραγωγικούς τομείς, αξιοποιώντας τις υποδομές, υπηρεσίες και δίκτυα των Ζωντανών Εργαστηρίων.
- Επιστημονικοί και ερευνητικοί φορείς και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα που συνεργάζονται με επιχειρήσεις για την εφαρμογή τεχνολογικών λύσεων και τη διάχυση της καινοτομίας.
- Νέοι και υφιστάμενοι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό ή/και αλιευτικό τομέα

**Ο Προϊστάμενος της Διαχειριστικής Αρχής
του Προγράμματος ΔΑΜ**

Βασίλειος Ντερτιλής

Συνημμένα:

- 2 Σχέδια Προσκλήσεων
- Γνωμοδότηση ΕΥΚΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027